

**БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА**

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, 📠 +359 (0) 2 954 95 93, www.babh.government.bg

Анализ на резултатите от лабораторни изпитвания в изпълнение на програмата за официален контрол съгласно Регламент (ЕО) 1882/2006 по отношение нитратното съдържание в храни за 2010г.

Изготвил: д-р инж. Снежана Тодорова, главен експерт в дирекция „Оценка на риска“, ЦОР

През 2010г. при изпълнение на официалния контрол в България са извършени **1184 броя** лабораторни изпитвания на различни видове храни за наличие на нитрати. Обобщение за броя анализирани проби за наличие на нитрати през 2010г. е представено в Таблица 1.

Таблица 1 Брой анализирани проби за наличие на нитрати през 2010 г.

Вид храна	Брой проби
Фасул (зелен с шушулките)	1
Цвекло	1
Лук	5
Моркови	76
Моркови (вид <i>Daucus carota</i>)	135
Цитрусови плодове	14
Краставици	130
Плодово пюре за деца	1
Плодови зеленчуци	40
Зеле	58
Листните зеленчуци	60
Маруля, с изключение на тип Iceberg	211
Смесени плодови сокове	2
Смесени зеленчукови пюрета	69
Зелен боб (без шушулките)	1
Плод Rome	12
Малини	1
Готова за консумация храна за деца от месо и зеленчуци	10
Готова за консумация храна за деца от месо и риба	1
Готова за консумация храна за деца на	106

зеленчукова основа	
Кореноподобни зеленчуци	48
Спанак-дълбоко замразен	137
Спанак-пресен	62
Костилкови плодове	2
Растително /билкова супа	1
ОБЩ БРОЙ ПРОБИ	1 184

ОБОБЩЕНИЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ:

1. **Фасул (зелен с шушулките)** - извършено е **1** лабораторно изпитване за установяване на нитрати във фасул, от което е установено наличие на нитрати над границата за количествено определяне (LOQ). Пробата е с произход от България, като в предоставените данни липсва информация за областите, в които е било извършено пробовземането. (Таблица 2).
2. **Цвекло** - извършено е **1** лабораторно изпитване за установяване на нитрати в цвекло, от което е установено наличие на нитрати над границата за количествено определяне. Пробата е с произход от България, като в предоставените данни липсва информация за областите, в които е било извършено пробовземането (Таблица 2).
3. **Лук** – извършени са **5** лабораторни изпитване за установяване на нитрати в лук, от което е установено наличие на нитрати над границата за количествено определяне за **4 броя проби**. **2** от пробите е с произход от България, като липсва информация за областите, в които е било извършено пробовземането и **2** с неуточнен произход (Таблица 2).
4. **Моркови** - извършени са **76** лабораторни изпитване за установяване на нитрати в моркови, от което е установено наличие на нитрати над границата за количествено определяне за **65 броя проби**. Те са за: България- **40 броя** проби, Европейски съюз (ЕС) - **4 броя** проби (за *Гърция – 2 бр., Италия – 1 бр. и Холандия - 1 бр.*), от трети страни – **21 (от Турция)** (Таблица 2).
5. **Моркови (вид Daucus carota)** - извършени са **135** лабораторни изпитване за установяване на нитрати в моркови (вид *Daucus carota*), от което е установено наличие на нитрати над границата за количествено определяне за **90 броя проби**. Те са за: България- **55 броя** проби, Европейски съюз- **12 броя** проби (*ЕС – 1 бр., Гърция – 7 бр., Германия, Италия, Полша, Румъния -по 1 бр.*), от трети страни – **23 броя** (за *Турция – 21 бр., Македония – 1бр. и Саудитска Арабия – 1 бр.*) (Таблица 2).
6. **Цитрусови плодове** - извършени са **14** лабораторни изпитване за установяване на нитрати в цитрусови плодове, от което е установено наличие на нитрати над границата за количествено определяне за **8 броя проби**. Те са за: трети страни- **3 броя** проби (за *Турция – 3 бр.*); с неуточнени произход – **5** (Таблица 2).

7. **Краставици** - извършени са **130** лабораторни изпитване за установяване на нитрати в краставици, от което е установено наличие на нитрати над границата за количествено определяне за **117 броя проби**. Те са за: България- **100 броя** проби, Европейски съюз- **9 броя** проби (за *Гърция – 8 бр., Испания – 1 бр.*), от трети страни – **8** (за *Йордания – 2 бр., Турция – 6 бр.*) (Таблица 2).
8. **Плодово пюре за деца** - извършено е **1** лабораторно изпитване за установяване на нитрати в плодово пюре за деца, от което е установено наличие на нитрати над границата за количествено определяне. Пробата е с произход от България, като в предоставените данни липсва информация за областите, в които е било извършено пробовземането (Таблица 2).
9. **Плодови зеленчуци** - извършени са **40** лабораторни изпитване за установяване на нитрати в плодови зеленчуци, от което е установено наличие на нитрати над границата за количествено определяне за **40 броя проби**. Те са за: България- **26 броя** проби; с неуточнен произход - **4 броя** проби, от трети страни – **10** (за *Турция – 10 бр.*) (Таблица 2).
10. **Зеле** – извършени са **58** лабораторни изпитвания за установяване на нитрати в зеле, от което е установено наличие на нитрати над границата за количествено определяне за **53 броя проби**. Пробите са с произход от България, като в предоставените данни липсва информация за областите, в които е било извършено пробовземането (Таблица 2).
11. **Листните зеленчуци** - извършени са **60** лабораторни изпитване за установяване на нитрати в листните зеленчуци, от което е установено наличие на нитрати над границата за количествено определяне за **60 броя проби**. Те са за: България - **53 броя** проби; ЕС - **1 брой** (за *Гърция – 1 бр.*) , с неуточнен произход - **5 броя** проби, от трети страни – **1** (*Турция – 1 бр.*) (Таблица 2).
12. **Маруля, с изключение на тип Iceberg** - извършени са **211** лабораторни изпитване за установяване на нитрати в маруля, с изключение на тип Iceberg (*Lactuca Sativa*), от което е установено наличие на нитрати над границата за количествено определяне за **209 броя проби**. Те са за: България- **206 броя** проби; с неуточнен произход - **3 броя** проби (Таблица 2).
13. **Смесени плодови сокове** – извършени са **2** лабораторни изпитвания за установяване на смесени плодови сокове, от което е установено наличие на нитрати над границата за количествено определяне за **1 броя проби**. Пробата е с произход от България, като в предоставените данни липсва информация за областта, в която е било извършено пробовземането (Таблица 2).
14. **Смесени зеленчукови пюре**та - извършени са **69** лабораторни изпитване за установяване на нитрати в смесени зеленчукови пюрета, от което е установено наличие на нитрати над границата за количествено определяне за **57 броя проби**. Те са за: България- **42 броя** проби; ЕС - **10 брой** (за *Австрия – 2 бр., Хърватия – 1 бр. Германия – 3 бр., Унгария –*

- 2 бр., Словакия – 2 бр.), с неуточнен произход - 5 броя проби (Таблица 2).
15. **Зелен боб (без шушулките)** - извършено е 1 лабораторно изпитване за установяване на нитрати в зелен боб (без шушулките), от което е установено наличие на нитрати над границата за количествено определяне (LOQ) за **1 броя проби**. Пробата е с произход от България, като в предоставените данни липсва информация за областта, в която е било извършено пробовземането (Таблица 2).
 16. **Плод Роме** - извършени са 12 лабораторни изпитване за установяване на нитрати в плод Роме, от което е установено наличие на нитрати над границата за количествено определяне за **3 броя проби**. Те са за: с неуточнен произход - 1 броя проби, от трети страни – 2 броя (от Турция – 2 бр.) (Таблица 2).
 17. **Малини** - извършено е 1 лабораторно изпитване за установяване на нитрати в малини, от което е установено наличие на нитрати над границата за количествено определяне (LOQ) за **1 броя проби**. Пробата е с произход от България, като в предоставените данни липсва информация за областта, в която е било извършено пробовземането (Таблица 2).
 18. **Готова за консумация храна за деца от месо и зеленчуци** - извършени са 10 лабораторни изпитвания за установяване на нитрати в готова за консумация храна за деца от месо и зеленчуци, от което е установено наличие на нитрати над границата за количествено определяне за **5 броя проби**. Пробите са с произход от България, като в предоставените данни липсва информация за областта, в която е било извършено пробовземането (Таблица 2).
 19. **Готова за консумация храна за деца от месо и риба** - извършено е 1 лабораторно изпитване за установяване на нитрати в готова за консумация храна за деца от месо и риба, от което е установено наличие на нитрати над границата за количествено определяне за **1 броя проби**. Пробата е с произход от *Германия* (Таблица 2).
 20. **Готова за консумация храна за деца на зеленчукова основа** - извършени са 160 лабораторни изпитване за установяване на нитрати в готова за консумация храна за деца на зеленчукова основа, от което е установено наличие на нитрати над границата за количествено определяне за **72 броя проби**. Те са за: България- **54 броя проби**; ЕС - **18 брой** (за *Австрия – 1 бр., Германия – 4 бр., Унгария – 3 бр., Полша – 1 бр., Словакия – 5 бр., Испания – 4 бр.*) (Таблица 2).
 21. **Кореноподобни зеленчуци** - извършени са 48 лабораторни изпитване за установяване на нитрати в кореноподобни зеленчуци, от което е установено наличие на нитрати над границата за количествено определяне за **41 броя проби**. Те са за: България- **22 броя проби**; ЕС - **1 брой** (от *Гърция*), с неуточнен произход - **4 броя проби**, от трети страни – **14** (от *Турция*) (Таблица 2).

22. **Спанак-дълбоко замразен** - извършени са **137** лабораторни изпитване за установяване на нитрати в спанак-дълбоко замразен, от което е установено наличие на нитрати над границата за количествено определяне за **133 броя проби**. Те са за: България- **78 броя проби**; ЕС - **55 брой (от Австрия – 3 бр., Белгия – 40 бр., Франция – 4 бр., Германия – 3 бр., Унгария – 1 бр., Словакия – 4 бр.)** (Таблица 2). За **2 проби** с произход **България** са установени резултати по-високи от максимално допустимото съдържание (MRL) от 2000 mg/kg, а именно – 22002 и 2625 mg/kg. Липсва информация за областта, в която е било извършено пробовземането.(Таблица 2).
23. **Спанак-пресен**- извършени са **62** лабораторни изпитване за установяване на нитрати в спанак-пресен, от което е установено наличие на нитрати над границата за количествено определяне за **59 броя проби**. Те са за: България- **56 броя проби**; ЕС - **3 брой (Франция, Гърция и Италия по 1 бр. проби)** (Таблица 2).
24. **Костилкови плодове** - извършени са **2** лабораторни изпитване за установяване на нитрати в костилкови плодове. 1 от пробите е с неустановен произход и 1 от Турция. За всички изпитвания са получени резултати в диапазон между границата на количествено определяне и максимално допустимата граница (Таблица 2).
25. **Растително /билкова супа** – извършено е 1 лабораторно изпитване за установяване на нитрати в растително/билкова супа. Пробата е с неустановен произход. Получените резултати са в диапазона между границата на количествено определяне и максимално допустимата граница (Таблица 2).

Таблица 2. Брой анализирани проби с установен резултат над границата за количествено определяне

Фасул (зелен с шушулките)				Цвекло			
общ брой проби	1			общ брой проби	1		
общ брой проби - LOQ	1			общ брой проби - LOQ	1		
проби с резултат над LOQ		България	1	проби с резултат над LOQ		България	1
		ЕС				ЕС	
		Неуточнен				Неуточнен	
		Трети страни				Трети страни	
проби с резултат над MRL	0	България		проби с резултат над MRL	0	България	
		ЕС				ЕС	
		Неуточнен				Неуточнен	
		Трети страни				Трети страни	
Лук				Моркови			
общ брой проби	5			общ брой проби	76		
общ брой проби - LOQ	4			общ брой проби - LOQ	65		
проби с резултат над		България	2	проби с резултат над		България	40

LOQ	ЕС		LOQ	ЕС	4
	Неуточнен	2		Неуточнен	
проби с резултат над MRL	0	България	проби с резултат над MRL	0	България
		ЕС			ЕС
		Неуточнен			Неуточнен
		Трети страни			Трети страни
Моркови (вид <i>Daucus carota</i>)			Цитрусови плодове		
общ брой проби	135		общ брой проби	14	
общ брой проби - LOQ	90		общ брой проби - LOQ	8	
проби с резултат над LOQ		България	проби с резултат над LOQ		България
		ЕС			ЕС
		Неуточнен			Неуточнен
		Трети страни			Трети страни
проби с резултат над MRL	0	България	проби с резултат над MRL	0	България
		ЕС			ЕС
		Неуточнен			Неуточнен
		Трети страни			Трети страни
Краставици			Плодово пюре за деца		
общ брой проби	130		общ брой проби	1	
общ брой проби - LOQ	117		общ брой проби - LOQ	1	
проби с резултат над LOQ		България	проби с резултат над LOQ		България
		ЕС			ЕС
		Неуточнен			Неуточнен
		Трети страни			Трети страни
проби с резултат над MRL	0	България	проби с резултат над MRL	0	България
		ЕС			ЕС
		Неуточнен			Неуточнен
		Трети страни			Трети страни
Плодови зеленчуци			Зеле		
общ брой проби	40		общ брой проби	58	
общ брой проби - LOQ	40		общ брой проби - LOQ	53	
проби с резултат над LOQ		България	проби с резултат над LOQ		България
		ЕС			ЕС
		Неуточнен			Неуточнен
		Трети страни			Трети страни
проби с резултат над MRL	0	България	проби с резултат над MRL	0	България
		ЕС			ЕС
		Неуточнен			Неуточнен
		Трети страни			Трети страни
Листните зеленчуци			Маруля, с изключение на тип Iceberg		

общ брой проби	60			общ брой проби	211		
общ брой проби - LOQ	60			общ брой проби - LOQ	209		
проби с резултат над LOQ		България	53	проби с резултат над LOQ		България	206
		ЕС	1			ЕС	
		Неуточнен	5			Неуточнен	3
		Трети страни	1			Трети страни	
проби с резултат над MRL	0	България		проби с резултат над MRL	0	България	
		ЕС				ЕС	
		Неуточнен				Неуточнен	
		Трети страни				Трети страни	
Смесени плодови сокове				Смесени зеленчукови пюре			
общ брой проби	2			общ брой проби	69		
общ брой проби - LOQ	1			общ брой проби - LOQ	57		
проби с резултат над LOQ		България		проби с резултат над LOQ		България	42
		ЕС	1			ЕС	10
		Неуточнен				Неуточнен	5
		Трети страни				Трети страни	
проби с резултат над MRL	0	България		проби с резултат над MRL	0	България	
		ЕС				ЕС	
		Неуточнен				Неуточнен	
		Трети страни				Трети страни	
Зелен боб (без шушулките)				Плод Роме			
общ брой проби	1			общ брой проби	12		
общ брой проби - LOQ	1			общ брой проби - LOQ	3		
проби с резултат над LOQ		България	1	проби с резултат над LOQ		България	
		ЕС				ЕС	
		Неуточнен				Неуточнен	1
		Трети страни				Трети страни	2
проби с резултат над MRL	0	България		проби с резултат над MRL	0	България	
		ЕС				ЕС	
		Неуточнен				Неуточнен	
		Трети страни				Трети страни	
Малини				Готова за консумация храна за деца от месо и зеленчуци			
общ брой проби	1			общ брой проби	10		
общ брой проби - LOQ	1			общ брой проби - LOQ	5		
проби с резултат над LOQ		България	1	проби с резултат над LOQ		България	
		ЕС				ЕС	5
		Неуточнен				Неуточнен	
		Трети страни				Трети страни	
проби с резултат над MRL	0	България		проби с резултат над MRL	0	България	
		ЕС				ЕС	

		Неуточнен				Неуточнен	
		Трети страни				Трети страни	
Готова за консумация храна за деца от месо и риба				Готова за консумация храна за деца на зеленчукова основа			
общ брой проби	1			общ брой проби	106		
общ брой проби - LOQ	1			общ брой проби - LOQ	72		
проби с резултат над LOQ		България		проби с резултат над LOQ		България	54
		ЕС	1			ЕС	18
		Неуточнен				Неуточнен	
		Трети страни				Трети страни	
проби с резултат над MRL	0	България		проби с резултат над MRL	0	България	
		ЕС				ЕС	
		Неуточнен				Неуточнен	
		Трети страни				Трети страни	
Кореноподобни зеленчуци				Спанак-дълбоко замразен			
общ брой проби	48			общ брой проби	137		
общ брой проби - LOQ	41			общ брой проби - LOQ	133		
проби с резултат над LOQ		България	22	проби с резултат над LOQ		България	78
		ЕС	1			ЕС	55
		Неуточнен	4			Неуточнен	
		Трети страни	14			Трети страни	
проби с резултат над MRL	0	България		проби с резултат над MRL	2	България	2
		ЕС				ЕС	
		Неуточнен				Неуточнен	
		Трети страни				Трети страни	
Спанак-пресен				Костилкови плодове			
общ брой проби	62			общ брой проби	2		
общ брой проби - LOQ	59			общ брой проби - LOQ	0		
проби с резултат над LOQ		България	56	проби с резултат над LOQ		България	
		ЕС	3			ЕС	
		Неуточнен				Неуточнен	
		Трети страни				Трети страни	
проби с резултат над MRL	0	България		проби с резултат над MRL	0	България	
		ЕС				ЕС	
		Неуточнен				Неуточнен	
		Трети страни				Трети страни	
Растително/билкова супа							
общ брой проби	1						
общ брой проби - LOQ	0						
проби с резултат над LOQ		България					
		ЕС					
		Неуточнен					

		Трети страни	
проби с резултат над MRL	0	България	
		ЕС	
		Неуточнен	
		Трети страни	

Заклучение:

След анализ на данните за 2010г. относно извършени лабораторни изпитвания по отношение на нитратното съдържание в храни не са констатирани несъответствия съгласно Регламент (ЕО) № 1882/2006. Всички резултати с установена стойност са в диапазона между границата на количествено определяне и максимално допустимото съдържание за съответния продукт определено в Регламент (ЕО) 1881/2006.

Резултатите от изследванията през 2010г. на посочените храни показват, че **не съществува риск** по отношение на здравето на хората от наднормени количества нитрати – за повечето проби не са установени резултати над допустимите количества. От **1 184 броя проби** само при **две проби спанак-дълбоко замразен от България** са установени резултати с по-високи стойности от максимално допустимото съдържание (MRL), а именно - 2 2002 и 2 625 mg/kg при ниво на максимално допустимо съдържание 2000 mg/kg съобразно Регламент (ЕО) 1881/2006. Би могло да се помисли през следващите години да се завиши броя на пробите за този вид продукт.

20.03.2014г.